

V Rožmitále pod Třemšínem
8. dubna 2022

KOVO Věšín 1892-2022

S historií nejstaršího výrobního družstva v Čechách vás seznámí výstava Podbrdského muzea.

Na začátku byly cvočky do bot a hřebíky. Později kroužky na kosy, drážní lampy či pracovní stolky. Hliníkový rám na krosnu ze 70. let 20. století znají všichni. A koho by nefascinovala černá výhybková návěstidla na každém nádraží? To vše pochází z produkce výrobních družstev, která fungovala od konce 19. století na Rožmitálsku. 130 let jejich historie připomene výstava v Podbrdském muzeu v Rožmitále pod Třemšínem. K vidění bude i velká část historického sortimentu, včetně výrobků pro železnici.

Výroba drobného hřebíkářského zboží má na Podbrdsku dlouholetou tradici, stejně tak kovoobrábění. Současně se soukromými firmami fungovala ve Věšíně a později i v nedalekém Starém Rožmitále výrobní družstva. To vůbec první v Čechách bylo založeno právě zde, ve věšínské hospodě U Šenkýřů 24. července roku 1892. Devětácti cvokařům z Věšína a blízkého okolí došla trpělivost s překupníky. Vzali své podnikání do vlastních rukou a na příště si odběratele a dodavatele sháněli společně.

Podniky se v průběhu celého 20. století slučovaly, rozšiřovaly či zanikaly, ať už z pragmatických důvodů společného postupu na trhu nebo nuceně po roce 1948. Pod názvem KOVO Věšín fungovalo družstvo od poloviny 60. let 20. století až do počátku našeho tisíciletí, kdy přešlo do soukromých rukou. Tradice zdejší kovovýroby je tak stále živá.

„Výstava vznikla s cílem zpřehlednit spletitou historii výrobních družstev na Rožmitálsku za posledních 130 let. Nachází se na ochozu naší výstavní galerie. Je rozdělena na část věnovanou Věšínu a část věnovanou Starému Rožmitálu. Oběma cestami – věšínskou i starorožmitálskou – projdete postupně historií a dojdete do současnosti, kde se družstva spojují,“ popisuje výstavu kurátor Podbrdského muzea Rudolf Šimek. Vedle bádání v několika archivech byly významným zdrojem vzpomínky pamětníků, bývalých předsedů, vedoucích dílen, řadových družstevníků a mnoha dalších. S jejich pomocí se podařilo shromáždit také množství autentických fotografií a výrobků, které jsou na výstavě k vidění. Od vzorníků cvočků až po drážní lampy, které nechyběly na žádné parní lokomotivě.

Výstavu můžete vidět už o Velikonocích, kdy proběhne akce **Rožmitálské Velikonoce s párou**. Od 15. do 17. dubna bude na trati Rožmitál—Březnice jezdit parní vlak, v sobotu 16. 4. zajede až do Blatné a zpět. Na rožmitálském nádraží bude možnost komentované prohlídky parní lokomotivy, malá výstava o historii železnice a ukázka historické dopravní techniky. S autobusem Robur se můžete z nádraží přepravit do centra města, třeba právě na výstavu KOVO Věšín 1892-2022.

Samotné slavnostní zahájení výstavy proběhne o pár dní později ve čtvrtek 21. dubna od 16 hodin. *„Vedle prohlídky výstavy s jejími autory chceme tento den vytvořit v muzeu prostor také pro setkání bývalých pracovníků družstev. Pro ně i všechny další návštěvníky jsme proto připravili posezení s drobným občerstvením a hudbou. Všichni jste srdečně zváni!“* říká vedoucí Podbrdského muzea Pavla Váňová Černochová.

Produkcí družstev Drukolis či KOVO si mnoho lidí spojuje s železnicí. Do Rožmitálu od konce loňského roku osobní vlaky z Březnice už nezajíždí, v letních měsících od 12. června do konce října bude možné alespoň o víkendech využít sezónní turistický vlak Českých drah. **V sobotu 20. srpna se uskuteční už 4. ročník dne věnovaného místní dráze nazvaný Rožmitálskou lokálkou...do devadesátek!**, který propojí program na rožmitálském vlakovém nádraží s letní interaktivní výstavou v Podbrdském muzeu.

Výstava KOVO Věšín 1892-2022. 130 let výrobních družstev ve Věšíně a Starém Rožmitále bude v Podbrdském muzeu k vidění až do 28. září. V letních měsících ji můžete navštívit společně s letní interaktivní výstavou Retrogaming, která nás přenesení do světa počítačových her 90. let 20. století. Prostoru pro techniku a vzpomínání bude tedy v Podbrdském muzeu letos pozeňnaně.

Výstava KOVO Věšín 1892-2022. 130 let výrobních družstev ve Věšíně a Starém Rožmitále

15. 4. – 28. 9. 2022, Podbrdské muzeum, Palackého 10, Rožmitál pod Třemšínem

Vstupné: 40 Kč, snížené 20 Kč

Doprovodné akce:

- **15. – 17. 4. 2022 Rožmitálské velikonoce s párou.** Jízdy parního vlaku na trati Rožmitál – Březnice, v sobotu 16. 4. Rožmitál – Blatná, doprovodný program na nádraží, výstava KOVO Věšín v Podbrdském muzeu, více info https://www.rozmitalptr.cz/volny-cas/aktualni-akce/rozmitalske-velikonoce-s-parou-696_101cs2429.html
- **21. 4. 2022 od 16 hodin Slavnostní zahájení výstavy KOVO Věšín 1892-2022. 130 let výrobních družstev ve Věšíně a Starém Rožmitále.** Zahájení, komentovaná prohlídka, posezení s občerstvením a hudbou. Vstup volný.
- **20. 8. 2022 Rožmitálskou lokálkou...do devadesátek!** Den věnovaný místní dráze. Jízdy historického vlaku do Březnice a zpět, program na nádraží a v Podbrdském muzeu
- **Září 2022 Věšínská družstva.** Procházka po Věšíně zakončená prohlídkou současného provozu KOVO Věšín s.r.o.

Kontakt:

Mgr. Pavla Váňová Černochová, vedoucí muzea, tel. 702222265, pv@podbrdskemuzeum.cz

Mgr. Rudolf Šimek, kurátor výstavy, 724382792, rs@podbrdskemuzeum.cz